

Expunere de motive

În Europa speciile de cormorani sunt printre cele mai studiate dintre toate păsările sălbatice. În ultimii 40 de ani, s-au înregistrat creșteri semnificative ale numărului de cormorani mari (*Phalacrocorax carbo*). Astfel, cormoranii sunt mai numeroși în Europa decât oricând, populațiile s-au întors în unele zone după o lungă absență și s-au mutat și în alte zone anterior neocupate. Această creștere a numărului și a distribuției a adus păsările în conflict cu omul.

Cu toate că îngrijorarea producătorilor de pește a crescut ca urmare a pagubelor tot mai mari produse de cormorani în fermele de acvacultură, semnalele acestora nu au fost auzite de responsabilii cu protecția mediului. Urmare acestui fapt, s-a ajuns în prezent ca producători de marcă din acvacultura românească să dorească să abandoneze această activitate și să se îndrepte spre alte activități din agricultura românească.

În mod paradoxal, contribuția cea mai importantă la îmbunătățirea mediului, la menținerea și consolidarea biodiversității acvatice este adusă de acvacultură, care în proporție de peste 95% este una extensivă, deci prietenoasă mediului. Costurile pentru realizarea acestor valori de mediu sunt suportate de ani de zile de fermieri, fără a primi nici recunoaștere, dar nici suport pentru diminuarea pierderilor.

Cormoranii se hrănesc aproape exclusiv cu pește. Sunt prădători oportuniști – mai degrabă decât specialiști – care utilizează o mare varietate de habitate acvatice. Aici ei consumă o diversitate amplă de specii de pești, deși dieta lor reflectă în mod obișnuit disponibilitatea sezonieră a prăzii într-un anumit loc. Ei consumă o gamă largă de pești, de la 3 cm lungime (pe care îl înghit foarte des sub apă) până la 50 cm lungime. Astfel, cormoranii care mănâncă pești mari sunt foarte vizibili, deoarece manipulează și încearcă să-și înghită prada pe suprafața apei. Cu toate acestea, în ciuda capacității lor de a prinde pești de dimensiuni variate, peștii de talie mică și mijlocie (10-25 cm) predomină de obicei în dieta cormoranilor.

Păsările se hrănesc individual sau în stoluri, uneori lucrând împreună pentru a-și spori eficiența în căutarea hranei. Cormoranii mănâncă doar ceea ce au nevoie pentru a supraviețui, inclusiv pentru a acoperi costurile energetice ale reproducerii și migrației sau pentru a-și hrăni puii în timp ce sunt în cuib. În medie, un cormoran necesită aproximativ 500 g de hrană în fiecare zi, deși greutatea peștelui consumat poate varia atât de la o zi la alta, cât și de la un sezon la altul. De asemenea, cormoranii pot deteriora peștii, în special exemplarele mai mari pe care le prind, dar nu le pot înghiți. Aceste daune cresc riscul de îmbolnăvire, mortalitate și stres la peștii afectați.

Majorarea aceasta pregnantă a numărului de cormorani a dus la probleme sau „conflicte” larg răspândite, în principal pentru că multe dintre corpurile de apă în care cormoranii aleg să se hrănească sunt, de asemenea, locuri care prezintă un interes direct pentru oameni – activitatea de acvacultură, pescuitul comercial sau recreațional. Conflictele cormoran-pește-pescuit sunt complexe și dinamice. Păsările se hrănesc în mod natural în habitate de apă dulce, salmastre și marine și astfel pot afecta pescuitul comercial, fermele de pește (intensive și extensive) și pescuitul recreațional în habitate naturale,

seminaturale sau artificiale. Momentul și amploarea conflictelor variază, deoarece există variații mari în numărul și distribuția cormoranilor. Mai mult decât atât, pe lângă dinamica polivalentă a populației de cormorani, conflictele pot fi influențate și de dinamica la fel de complexă a populației de pești și de variațiile sezoniere și anuale ale factorilor externi, cum ar fi condițiile meteorologice. Această complexitate înseamnă că evaluarea conflictelor necesită adesea luarea în considerare a unei game variate de factori. Evident, aceste scenarii sinuoase și în continuă schimbare asociate cu multe probleme ce pot apărea au implicații pentru orice acțiuni de management.

Odată cu apariția OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, care transpune, legislația europeană, România a desemnat circa 25% din teritoriul său ca arii naturale de interes comunitar, parte a rețelei ecologice europene Natura 2000. Evident că zonele desemnate pentru protecția păsărilor, mai ales ale celor dependente de zonele umede, au coincis cu fermele de acvacultură în care acestea și-au găsit de-a lungul timpului adăpost, locuri de cuibărire și mai ales hrană.

Dintr-odată pisciculturii - ramură principală a acvaculturii, i s-au impus restricții care intră în conflict atât cu tehnologiile de acvacultură extensivă cât și cu prevederile contractuale de exploatare a fermelor de acvacultură. Mai mult, administrarea acestor arii naturale protejate a fost încredințată inițial unor ONG-uri dintre care multe au evitat orice contact, consultare și coordonare cu fermierii din zonele respective.

Practica europeană nu prevede o limitare a vânării păsărilor migratoare admise la vânătoare. Legislația națională transpune prevederile comunitare în ceea ce privește stabilirea unui sistem de protecție (directiva păsări – art. 5) și a mijloacelor și metodelor de vânătoare pentru aceste specii.

Directiva Păsări precizează următoarele: ”Datorită efectivului populației, a distribuției geografice și a ratei de reproducere pe întreg teritoriul Comunității, anumite specii pot face obiectul vânătorii, ceea ce constituie un tip acceptabil de exploatare, în măsura în care se stabilesc și se respectă anumite limite, astfel de acțiuni de vânătoare trebuind să fie compatibile cu menținerea populației respective la un nivel satisfăcător.”

Metodologia de stabilire a cotelor de recoltă la aceste specii migratoare nu se poate face în baza unor studii anuale privind efectivele existente pe teritoriul țării, așa cum este cazul speciilor sedentare. Esențial de reținut este faptul că Ghidul de Vânătoare, elaborat de CE pentru punerea în aplicare a Directivei Păsări, stabilește pentru statele UE metodologia de calcul a cotelor de recoltă, în conformitate cu art. 9 din Directiva Păsări, care este respectată întocmai de țările comunitare la stabilirea cotelor de recoltă pentru aceste specii.

În mod concret, Ghidul precizat prevede:

„3.5.34 În vederea determinării unei cifre exacte a acestui prag, sunt posibile două abordări:

-cifra trebuie să fie mult mai mică, de cel puțin un ordin de mărime, decât cifrele caracteristice pentru prelevările efectuate în conformitate cu articolul 7. O cifră de 1% îndeplinește această condiție.

-prelevarea trebuie să aibă un efect neglijabil asupra dinamicii populației speciilor în cauză. O cifră de 1% sau mai puțin îndeplinește această condiție deoarece parametrii dinamicii populației sunt rareori cunoscuți cu o precizie de mai puțin de un punct de filiație, iar o prelevare de păsări mai mică de 1% poate fi ignorată în modelele matematice. Mai adăugăm faptul că jurisprudența în materie confirmă justetea acestui mod de calcul."

Directiva privind conservarea păsărilor (79/409/EC) adoptată în anul 1979, urmată de Directiva păsări nr. 147/2009 și măsurile de protecție a zonele de reproducere a păsărilor a condus la o exagerată creștere a populațiilor de cormorani, care au invadat zone din afara ariilor de creștere tradiționale, ajungând în regiuni unde nu erau întâlnite anterior.

În România sunt raportate 3 (trei) specii de cormorani:

- Cormoranul mare (*Phalacrocorax carbo sinensis*);
- Cormoranul mic (*Phalacrocorax pygmeus*);
- Cormoranul moțat (*Phalacrocorax aristotelis*).

Creșterea rapidă a populației de cormorani se datorează faptului că aceste păsări: sunt protejate, sunt foarte mobile, ocupând continuu noi teritorii, și sunt, practic, fără dușmani naturali.

Ca urmare a studiilor întreprinse de cercetători din Republica Cehă, Germania și România s-a determinat faptul că un consum zilnic mediu pe cap de cormoran este de aproximativ 500 grame, ceea ce înseamnă că un cormoran consumă aproximativ 150 kg de pește pe an.

În ultimii 20 de ani s-a observat o masivă migrație a cormoranilor din apele naturale, unde hrana s-a redus, în fermele de acvacultură unde hrana este abundentă. Prezența cormoranului o putem observa pe întreg teritoriul României, nu doar în zonele tradiționale de prezență (Delta Dunării și de-a lungul cursului fluviului Dunărea). Ei au migrat în căutare de hrană și spre zone ca Banat, Transilvania, Moldova. În România principalele specii de pești care reprezintă hrana cormoranilor sunt ciprinidele, în principal crapul, dar și toate celelalte specii de cultură.

Problematica cormoranilor (mari și mici) și a altor păsări care se hrănesc exclusiv cu pești (pelicani, stârci, bătlanii, lopătari și alte 30 de specii) a fost și rămâne un subiect disputat, însă există câteva fapte și date indiscutabile:

1. Populația de cormorani mari în România a depășit cu mult valorile prevăzute de art. 2 din Directiva nr. 147/2009;

2. Păsările care se hrănesc exclusiv cu pește produc daune considerabile fermelor de acvacultură, pescuitului comercial, pescuitului recreativ și apelor în general;

3. Din datele științifice cu privire la consumul zilnic de hrană pentru câteva specii de păsări ihtiofage rezultă următoarele cifre:

a. Cormoranul mic (*Ph. pygmeus*) – 371,5 g/zi;

b. Cormoranul mare (*Ph. Carbo sinensis*) – 768 g/zi;

Totuși aceste cifre trebuie privite cu oarecare rețineră, întrucât cel puțin în cazul cormoranului mare acesta consumă între 800-1000 g/zi, iar în perioadele de reproducere cantitatea pe care aceștia o consumă poate ajunge undeva între 2-3 kg/zi.

În cazul fermelor de acvacultură, având în vedere că densitățile de material piscicol sunt ridicate, consumul de pește este influențat, pe lângă densitatea de populare (disponibilitatea hranei), de producția la hectar și de talia materialului biologic.

Pentru fermele de acvacultură cu creștere în policultură de specii și clase de vârstă, pepiniere și/sau crescătorii, coeficienții se aplică pe categorii de vârstă, în conformitate cu înregistrările din contabilitate (inventare, stocuri), corelate cu rezultatele pescuitului de control, corespunzătoare momentului sau perioadei în care s-a constatat atacul.

Față de cele prezentate mai sus vă supunem spre dezbatere și adoptare în procedură de urgență prezenta propunere legislativă.

Inițiatori:

Deputat PSD - Florin-Ionuț BARBU

Senator PSD - Paul STĂNESCU

Deputat PNL - Florian-Emil DUMITRU

Senator PSD - Siminica MIREA

Deputat PSD - Adrian-Ionuț CHESNOIU

Deputat PNL - Costel ȘOPTICĂ

Deputat PSD - Nicu NIȚĂ

Deputat PNL - Florică Ică CALOTĂ

Deputat PSD - Constantin BÎRCĂ

Deputat PSD - Raluca Giorgiana DUMITRESCU

Deputat PSD - Adrian ALDA

Deputat PSD - Remus MUNTEANU

Deputat PSD - Viorica SANDU

Deputat PSD - Marius IANCU

Deputat PSD - Ion-Cătălin GRECU

Deputat PSD - Emil ALBOTĂ

Senator PSD - Ioan STAN

Senator PSD - Ion ROTARU

Senator PSD - Călin - Gheorghe MAXES

Senator PSD - Lucian TRUFIN

Deputat PSD - Mihai-Viorel PÎTOR